

תפ (חיפה) 38363-10-24 - מדינת ישראל נ' מוחמד גנאים (עצור/אסיר בפיקוח)

ת"פ (חיפה) 38363-10-24 - מדינת ישראל נ' מוחמד גנאים מחוזי חיפה
ת"פ (חיפה) 38363-10-24
מדינת ישראל

נגד

מוחמד גנאים (עצור/אסיר בפיקוח)

בית המשפט המחוזי בחיפה

[11.11.2025]

כב' הנשיא, השופט אבי לוי

גזר דין

הנאשם, מוחמד גנאים, הורשע ביום 11.6.25 - בהתאם להודאתו במסגרת הסדר טיעון - בעבירות שנכללו בכתב אישום מתוקן אשר הוגש נגדו, ואשר עניין בהובלה ונשיאה של נשק וחלקים שלא כדין, לפי סעיף 144(ב) רישא וסיפה, לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין" או "החוק"). במסגרתו של הסדר הטיעון הוסכם בין הצדדים, כי כל צד יטען באופן חופשי לעניין העונש.

עובדות הרשעה - כתב האישום המתוקן

במועד הרלוונטי לכתב האישום, הנאשם עשה שימוש ברכב מסוג מזדה 3 בצבע לבן, ל"ז 21777561. בתאריך 10.10.24, סמוך לשעה 23:30 לערך, נהג הנאשם ברכב ברחוב אלח'ליל בחלק המזרחי של מרכז העיר סחנין, כשהוא נושא ומוביל על גופו אקדח חצי אוטומטי מסוג גלוק, תוצרת ארצות הבית, דור 5 (19), קליבר 9 מ"מ פאראבלום, מספר סידורי AGVY108, שהינו כלי נשק שסוגל לירות כדור שבכוחו להמית אדם, ובתוכו מחסנית ריקה מתאימה לאקדח הנ"ל.

באותה העת, במהלך פעילות שגרתית בעיר סחנין השוטר רביע אברהים יחד עם המתנדב דורון גרלניק, נסעו בניידת משטרתית, השוטרים הבחינו ברכב מסוג מזדה 3 בצבע לבן, שנסע באופן שהעלה את חשדם, והורו לנאשם שנהג לבדו ברכב לצאת ולכבות אותו.

בהמשך לאמור, השוטר רביע תפס על גופו של הנאשם את האקדח עם המחסנית.

תסקיר לעניין העונש

ביום 2.10.25 הפיק שירות המבחן תסקיר לעניין עונשו של הנאשם. צוין, כי הנאשם, בן 21, רווק, התגורר עובר למעצרו בבית הוריו בסחנין והוא נעדר עבר פלילי. בהתייחסו לנסיבות אשר עמדו ברקע לביצועה של העבירה מושא כתב האישום המותקן, פירט הנאשם, כי הוא התנהל מתוך רצון לסייע לחברו, מבלי שהפעיל שיקול דעת. בהקשר זה ציינה קצינת המבחן, כי קיים פער בין האופן שבו הציג הנאשם את עצמו והתנהלותו בחייו לבין נסיבות מעצרו, כך ש"רב הנסתר על הגלוי" בעניינו. הוער, כי הנאשם מבטא הבנה ראשונית לאיסור במעשיו. עוד פורט, כי במהלך מעצרו דכאן שולב הנאשם בקבוצת עצורי בית, והוא הביע רצון להמשיך להשתלב בטיפול על מנת להעמיק את התבוננותו. בהמשך אף הומלץ על הקלה בתנאי מעצרו.

כאן המקום להעיר, כי ביום 14.7.25, במהלך מעצרו של הנאשם, הוריתי על הסרת האיזוק האלקטרוני בו היה נתון, והעברתו למעצר בית מלא, בשילוב יציאה לעבודה (ראו תסקיר משלים לעניין זה מיום 6.7.25). שירות המבחן עמד על הערכת הסיכון לעבריינות והסיכוי לשיקום. הודגש, כי קיימת אי יציבות בתהליכי גיבוש זהות העצמית של הנאשם, לצד הקושי של הנאשם לזהות מניעים רגשיים. בכל הנוגע לגורמי הסיכוי לשיקום, צוינו, בין היתר, עברו הנקי של הנאשם, יכולתו להסתגל ושאפויות לקיים אורח תקין. לאור כל המקובץ, המליץ שירות המבחן על המשך בחינת אפיק שיקומי בעניינו של הנאשם, כאשר בתקופה זו ייערך ניסיון טיפולי, על מנת לבסס עמדה אודות מידת יכולתו של הנאשם להתמיד בטיפול ולהירתם הימנו.

ראיות לעניין העונש

לא הוצגו ראיות לעניין העונש. צוין, כי הנאשם עבר פלילי.

טיעוני הצדדים לעניין העונש

המאשימה

ב"כ המאשימה המלומד, עו"ד יהודה דין, עמד על החומרה הניבטת ממעשיו של הנאשם ועל מנגנון הבניית שיקול הדעת בעניינה. הפרקליט עמד על נסיבות ביצועה של העבירה וסקר את הפסיקה הנוהגת, ותיקון מס' 140 לחוק העונשין. צוין, כי ראוי במקרה זה לשרטט מתחם ענישה הנע בין 30 לבין 48 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים (מאסר מותנה וקנס כספי). נוכח העדר עבר פלילי של הנאשם לצד הצורך בהרתעה, עתרה המאשימה למקם את עונשו של הנאשם בשליש התחתון של מתחם הענישה המוצע.

ההגנה

ב"כ המלומד של הנאשם, עו"ד אינאס סעדי, עמד על הודאתו המהירה של הנאשם והחיסכון בזמן שיפוטי שנגרם כפועל יוצא מכך. הסנגור סקר בהרחבה את ממצאי תסקיר שירות המבחן והדגיש את נכונותו של שירות המבחן לבחון הליך שיקומי בעניינו של הנאשם. הוסף, כי מדובר באירוע נקודתי ובנשיאה שהיא קצרת מועד ועל כן האירוע כולו מצוי ברף החמורה הנמוך, שכן לא בוצע ירי ולא נגרם נזק למאן דהוא. הסנגור הדגיש כי עסקינן בנאשם צעיר (בן 21) הנעדר עבר פלילי ושלו זוהי הסתבכותו הראשונית עם החוק. עוד הוסף, כי לאחר מעצרו מאחורי סורג ובריה הנאשם שהה הנאשם תקופה ארוכה במעצר באיזוק אלקטרוני. הסנגור סקר פסיקה המתאימה לשיטתו לנסיבות העניין. לדידו מתחם העונש ההולם צריך שינוע בין 9 חודשי מאסר לריצוי בדרך של עבודות שירות ועד ל- 24 חודשי מאסר לריצוי בפועל. בד בבד, עתר שבית המשפט יפעל את סמכותו לסטות ממתחם העונש ההולם מטעמי שיקום והאינטרס הציבורי.

דבריו של הנאשם

הנאשם ציין כי הוא מצטער על הטעות שעשה ושהוא מעוניין מעתה לחיות את חייו באופן נורמטיבי.

דיון והכרעה

האירוע, המגולל בכתב - האישום, שבעובדותיו הודה הנאשם הוא חמור, שכן מדינה ריבונית ומתוקנת אינה יכולה להסכים להובלה ולנשיאה של אקדח בתחומיה שלא ברשות על פי דין. בהקשר זה, בית המשפט העליון חזר פעם אחר פעם בשנים האחרונות על עמדתו הנכוחה והבלתי מתפשרת, בציינו כי נשק בלתי-חוקי, הנישא בידיים בלתי-מוסמכות, עלול בסופו של תהליך להגיע לכלל שימוש מסוכן. כך למשל, הדברים שנכתבו במסגרתו של ע"פ 5522/20 חלייחל נ' מדינת ישראל (ניתן ביום 24.2.21) והנוגעים לעבירות שעניין נשיאה או הובלה של כלי נשק, ולפיהם -

"סעיף 144(ב) לחוק העונשין אוסר על נשיאה או הובלה של כלי-נשק, "בלא רשות על פי דין". האיסור נועד להגן על ערך חיי האדם, שלמות גופו ונפשו, כמו גם לקדם את השמירה על הסדר הציבורי ואורח חיים תקין, שלו ובטוח... עבירה זו, כמו יתר עבירות הנשק, נועדה למנוע התנהגות מסוכנת, ולמזער את הפוטנציאל לגרימת נזקים חמורים. אכן, נשיאה והובלה של כלי-נשק, הריה לעיתים רק הסנונית הראשונה, בואכה מעשים חמורים יותר..." (ההדגשה אינה במקור).

ככלל, עת נפנים לבצע את מלאכת הענישה, העיקרון המנחה שנקבע במסגרת תורת הבניית שיקול-הדעת השיפוטי, הוא עקרון ההלימה: משמע, שימור יחס הולם בין חומרת מעשה העבירה בנסיבותיו ומידת אשמו של הנאשם ובין סוג העונש המוטל עליו ומידתו. על מנת לשמר יחס זה, עובר לקביעת העונש יש לשרטט מתחם עונש הולם, מתוך התחשבות בערך החברתי בו פגע המעשה, במידת הפגיעה בו, במדיניות הענישה הנוהגת ובנסיבות הקשורות בביצוע העבירה. מכאן, לאחר קביעת המתחם, וככל שבית-המשפט לא מצא לנכון לסטות הימנו מטעמים של שיקום או של הגנה על הציבור, ייקבע העונש המתאים לנאשם בשים לב לנסיבותיו האישיות ולנתונים נוספים, הללו שאינם קשורים בביצוע העבירה.

בכל הנוגע לערכים החברתיים המוגנים שנפגעו כפועל יוצא ממעשיו של נאשם, הרי שהדברים מובנים מאליהם. המוביל נשק בלא רשות על פי דין פוגע בראש ובראשונה בביטחון המדינה ובמנגנוני שלטונה; בשלום הציבור ובסדר הציבורי. הוא פוגע בביטחון הציבור וחושף אותו לאירועי טרור עוין כמו גם פלילי המבוצעים באמצעות נשקים המושגים שלא כחוק. הפגיעה בערכים אלו במקרה זה היא ממשית.

על מנת לשרטט כדבעי את מתחם העונש ההולם בעניינו של הנאשם עיינתי בפסיקה רחבה העוסקת בעבירות נשק (נשיאה והובלה) נמצאתי למד, כי בשנים האחרונות חלה מגמת החמרה בענישה, הבאה לידי ביטוי בפסיקת הערכאות השונות הנוגעת לעבירה אלו.

למעשה, "ככלל עבירה, גם בעבירות נשק קיים מדרג של חומרה, ושומה על בית המשפט להביאו בחשבון בבואו לקבוע את מתחם העונש ההולם" (ע"פ 9702/16 אלוליאיה נ' מדינת ישראל, פסקה 8, ניתן ביום 13.9.17) (ראו בנוסף לעניין זה: ע"פ 4059/17 סלמה נ' מדינת ישראל, פסקה 5, ניתן ביום 24.4.18). ברי, כי משקל ניכר בקביעת העונש בעבירות של החזקת נשק ונשיאתו יש לתלות באופי הנשק (עסקין כאן באקדח חצי אוטומטי מסוג גלוק), במידת קטלניותו, בכמות הנשקים המוחזקים (כאמור עסקין כאן באקדח אחד), בתחמושת שנתפסה לצדו וכיוצ"ב (האקדח היה טעון במחסנית אך זו הייתה ריקה מכדורים).

ככלל, מדיניות הענישה הנוהגת הכללית לעבירות שעניין נשיאה והובלה של נשק שלא כדין באה לידי ביטוי במסגרתו של ע"פ 5602/22 מדינת ישראל נ' פלוני, ניתן ביום 14.9.22, שבמסגרתו הושתו 28 חודשי מאסר לריצוי בפועל על נאשם שהיה שווה בלתי-חוקי, ללא עבר פלילי, אשר הורשע בעבירות שעניין נשיאת נשק (אקדח); הפרעה לשוטר במילוי תפקידו וכניסה ושהייה בישראל בניגוד לחוק. עוד נקבע שם, כי מתחם הענישה הרגיל שראוי לקבוע לנאשם בגין נשיאה בלתי חוקית של נשק חם במרחב הציבורי נע בין 30 ל-42 חודשי מאסר בין סורג ובריה. } ראו בנוסף - ע"פ 4077/22 מדינת ישראל נ' פלוני, ניתן ביום 28.7.22; ע"פ 9228/23 אגבאריה נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 26.5.24; ע"פ 5681/23 חווא נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 20.12.23; ע"פ 7177/20 כנעאן נ' מדינת ישראל, ניתן ביום 27.1.21.

עוד יש לזכור, כי במסגרתו של תיקון מס' 140 לחוק העונשין (תיקון מס' 140 - הוראת שעה), התשפ"ה-2025, הבא לידי ביטוי בסעיף 144(ז) לחוק, עוגנו עונשים מזעריים הנוגעים לעבירות שעניינן החזקה, הובלה או סחר בנשק שלא כדין. בתיקון נקבע, כי העונש שיוטל על העבריין במקרים אלו "לא יפחת ... מרבע העונש המרבי שנקבע לאותה עבירה, אלא אם כן החליט בית המשפט, מטעמים מיוחדים שיירשמו, להקל בעונשו;...". התיקון הנ"ל מבקש לשקף את החומרה אותה יש לייחס לתופעה בה עסקינן, ואת הצורך המובהק להילחם בה מלחמת חורמה בלתי מתפשרת. הוראה זו נכנסה לתוקפה ביום 8.12.21, ותחולתה עוגנה בחוק למשך שלוש שנים, קרי הוראה זו נכנסה לתוקפה טרם ביצוען של העבירות מושא כתב-האישום דכאן, וביצוען של העבירות על-ידי הנאשם נעשה בתקופה בה הוראה זו חלה. עוד יצוין, כי ביום 9.1.25 הוארך תוקפה של הוראה זו עד ליום 31.12.26, ולפיכך - הוראה זו חלה על עניינו של הנאשם דכאן.

בשלב זה, יש להתייחס אל הנסיבות הקשורות לביצוע העבירה (אלו המצוינות בסעיף 40ט לחוק). חלקו של הנאשם בביצועה של נשיאת הנשק והמחסנית הוא בלעדי. ברי, כי קיים תכנון בהובלת אקדח הטעון במחסנית (ריקה) באמצעות כלי רכב. אכן כפי שטען הסנגור המלומד יש להניח לזכותו של הנאשם כי עסקינן בהובלה קצרת מועד, וכי אקדח הטעון במחסנית ריקה, מטבעם של דברים, מייצר סכנה פחותה מאשר הובלת אקדח הטעון בתחמושת או שתחמושת הוחזקה לצדו. הנזק שעלול היה להיגרם אילו היה נעשה שימוש בכלי הנשק עלול היה להיות הרה אסון, ולמרבה המזל ערנותם של השוטרים מנעה שימוש עתידי בו. הנאשם הבין היטב את מעשיו והיה צריך להימנע מביצועם. אין בנמצא קרבה לסייג לאחריות פלילית כלשהו הנזקף לזכותו. לאור כל המקובץ, מצאתי לנכון לקבוע מתחם ענישה בעניינו של הנאשם אשר נע בין 22 לבין 38 חודשי מאסר לריצוי בפועל, לצד עונשים נלווים.

מכאן, ראוי לבחון מהו העונש המתאים לנאשם בשים לב לנסיבות שאינן קשורות בביצוע העבירה (סעיף 40יא לחוק). אכן יש לזקוף לזכותו של הנאשם את החיסכון המשמעותי בזמן שיפוטי יקר, הנגזר מהודאתו המהירה ומנטילת האחריות שביצע. עברו הפלילי נקי. ברי, כי עונש מאסר ממושך יפגע בנאשם ובמשפחתו על רקע גילו הצעיר. עיינתי כדבעי בממצאי תסקיר שירות המבחן. אזכיר, כי שירות המבחן המליץ על בחינת אפיק שיקומי בעניינו של הנאשם, כאשר בתקופה זו ייערך ניסיון טיפולי, על מנת לבסס עמדה על אודות מידת יכולתו של הנאשם להתמיד בטיפול ולהירתם הימנו.

על רקע המלצה זו, שקלתי האם אכן המקרה דכאן משתייך לאותם המקרים בהם ראוי לסטות ממתחם העונש ההולם משיקולי שיקום. עם זאת, לאחר שקילה יסודית של הסוגיה, ואופייה החמור של העבירה באתי לכלל דעה, כי ממצאי תסקיר שירות המבחן אינם מבטאים באופן חד חד ערכי סיכויי שיקום מובהקים וסיכוי גבוה להצלחתו של תהליך שיקומי, שכן עסקינן בהמלצה לניסיון טיפולי בלבד, בעוד לצד זה, קיימת אי יציבות בתהליכי גיבוש זהות העצמית של הנאשם וכן קושי לזהות מניעים רגשיים; כאשר הנסיבות האופפות את ביצוע העבירה נותרות לוטות בערפל.

כידוע, הלכה פסוקה היא כי אמנם תסקיר שירות המבחן הוא כלי מועיל ומרכזי - אך הוא אינו כלי בלעדי (ראו למשל: ע"פ 9036/18 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 19, ניתן ביום 27.1.20; ע"פ 971/21 אמאצ'י נ' מדינת ישראל, פסקה 12, ניתן ביום 31.3.20), שכן אל מול שיקוליו השיקומיים המושרשים של שירות המבחן עומדים שיקולים נוספים שעניינם בהלימה, גינוי, הרתעת הרבים והרתעת היחיד המשרתים, בין היתר, את האינטרס הציבורי בצורך להגן עליו מפני העבירות המיוחסות לנאשם. משאלה הם פני הדברים הרי שלדידי הכף במקרה דנן נוטה בבירור לכיוון שיקולי ההלימה, לצד אפשרות תהליך שיקומו של הנאשם מאחורי סורג ובריח.

לאחר שאמרתי דברים אלו, אדגיש כי לא נעלם מעייני "זיק" התקווה השיקומית העולה מבין שיטי תסקיר שירות המבחן, ועל כן לאחר ששקלתי את כלל השיקולים הרלוונטיים - ובין היתר את תקופת מעצרו הממושכת של הנאשם באיזוק אלקטרוני - מצאתי להציב את עונשו של הנאשם על הסף התחתון של מתחם העונש ההולם; על מנת לאפשר לו אופק מוקדם יותר לניסיון חזרתו למוטב, כפי שהובע לפניי.

כפי שציינתי, נוכח המלצות שירות המבחן אבקש מגורמי שב"ס לבחון באופן מעמיק את אפשרות השתלבותו של הנאשם בתוכנית טיפולית במסגרת בית המאסר.

מושתים, אפוא, על הנאשם העונשים המפורטים להלן -

א. 22 חודשי מאסר לריצוי בפועל, בניכוי ימי מעצרו מאחורי סורג ובריח.

ב. 10 חודשי מאסר על תנאי שלא יעבור במשך 3 שנים על עבירת נשק לפי סעיף 144 לחוק העונשין.

ג. קנס בסך 1,500 ₪ שישולם ב - 3 תשלומים חודשיים שווים ורצופים החל ביום 1.1.26. לא ישולם הקנס ירוצו 15 ימי מאסר תמורתו.

זכות ערעור כחוק

ניתן היום, כ' חשוון תשפ"ו, 11 נובמבר 2025, במעמד הצדדים.